

บทที่ 1

บทนำ



ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2515 ได้แถลงถึงเหตุผลในการจัดตั้งกรุงเทพมหานครไว้โดยสรุปว่า ตามที่คณะปฏิวัติได้มีประกาศฉบับที่ 24 และฉบับที่ 25 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2514 จัดตั้งเทศบาลนครหลวง และจังหวัดนครหลวง กรุงเทพมหานครขึ้นบริหารราชการนครหลวงกรุงเทพมหานคร หมายความว่าบังเกิดผลที่ขึ้นตามลำดับ แต่โดยที่นครหลวงกรุงเทพมหานครเป็นมหานครมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น เป็นศูนย์กลางของกิจการต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีรูปการปกครองพิเศษ รวมตลอดทั้งให้มีการบริหารลักษณะพิเศษ เพื่อให้การพัฒนานครหลวงกรุงเทพมหานครมีประสิทธิภาพ โดยจะให้มีการปรับปรุงระเบียบบริหารราชการ ส่วนราชการ และแบ่งขอบเขตท้องที่การปกครองให้มีเจ้าหน้าที่ที่สามารถทำงานแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้น สามารถอำนวยความสะดวกและเข้าถึงประชาชนในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานครได้โดยแท้จริง และสะดวกรวดเร็ว ในกรณีนี้หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งรวม 37 ข้อ จัดระเบียบกรุงเทพมหานครขึ้น เพื่อให้สามารถบริหารราชการในอันที่จะสนองนโยบายดังกล่าวข้างต้น¹

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2518 กำหนดองค์การปกครองกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ฝ่ายบริหาร) และสภากรุงเทพมหานคร (ฝ่ายนิติบัญญัติ)

¹สมจิต สุคนธ์สวัสดิ์ และคนอื่น ๆ, กรุงเทพมหานครกับการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยอนุเคราะห์ไทย, ม.ป.ป.), หน้า 5.

สำหรับการจัดส่วนบริหารราชการ กำหนดให้จัดตั้งนี้คือ

1. สำนักงานเลขานุการ บวรราชการกรุงเทพมหานคร
2. สำนักงานสภากรุงเทพมหานคร
3. สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร
4. สำนักหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งเทียบเท่าสำนัก
5. เขต¹

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2518 มาตรา 66(6) ระบุว่า การจัดการศึกษาเป็นหน้าที่หนึ่งของกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันมีโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร 411 โรงเรียน มีนักเรียน 224,653 คน² หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สำนักงานการศึกษา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ระเบียบราชการด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ 22 มกราคม 2517 ดังนี้

1. จัดให้เด็กอายุในเกณฑ์บังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา ให้ได้รับการศึกษา
2. จัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. จัดและส่งเสริมการศึกษาผู้ใหญ่
4. จัดการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์
5. จัดการศึกษาคานอาชีพศึกษาและส่งเสริมอาชีพ

¹ สมจิต สุคนธ์สวัสดิ์ และคนอื่น ๆ, กรุงเทพมหานครกับการศึกษา, หน้า 16.

² กรุงเทพมหานคร, สำนักงานการศึกษา, "สถิติจำนวนนักเรียน ห้องเรียน โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ประจำเดือนมิถุนายน 2523," (ยักสำเนา).

6. จัดตั้งและตั้งเสริมห้องสมุด โรงเรียน
7. กิจกรรมลูกเสือและอนุชาชาด
8. จัดวิทยุและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา
9. การนิเทศการศึกษา
10. หน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาตามนโยบายและแผนของกรุงเทพมหานคร¹



ในการบริหารงานของสำนักการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา มีรองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา 1 คน เป็นผู้ช่วยเหลืองานโดยทั่วไป และรับผิดชอบงานตาม ที่ผู้อำนวยการสำนักศึกษามอบหมาย นอกจากนี้ ยังมีผู้อำนวยการกองต่าง ๆ อีก 3 คน และหัวหน้าหน่วย 1 คน เป็นผู้รับผิดชอบงานของส่วนราชการในสำนักการศึกษาซึ่งได้แก่

1. สำนักงานเลขานุการ
2. หน่วยศึกษานิเทศก์
3. กองโรงเรียน
4. กองวิชาการ

ส่วนราชการที่หน้าที่รับผิดชอบในการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร หน่วยจัด ไปได้แก่ เขต ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 24 เขต โดยหลักการแล้วเขตต่าง ๆ ถือเป็นหน่วยงานปฏิบัติ ไม่ใช่หน่วยบัญชาการ เพราะงานวางมาตรฐานการทำงานเป็นหน้าที่ของสำนักต่าง ๆ ภาระ หน้าที่ของเขตคือ การปฏิบัติ การจัดทำ การควบคุมการปฏิบัติ และเสนอแนะแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ที่ได้ผลเพื่อป้อนข้อมูลส่งกลับไปให้สำนักต่าง ๆ แก่ไขปรับปรุงมาตรฐาน²

¹ กรุงเทพมหานคร, สำนักการศึกษา, สำนักการศึกษาของท่าน (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), หน้า 4 - 5.

² สมจิต สุคนธ์สวัสดิ์ และคนอื่น ๆ, กรุงเทพมหานครกับการศึกษา, หน้า 65.

ในเขตหนึ่งให้มีหัวหน้าเขตคนหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการบริหารราชการภายในเขต และให้มีผู้ช่วยหัวหน้าเขตเป็นผู้ช่วยสั่งหรือบริหารราชการแทนหัวหน้าเขตได้ตามที่ได้รับมอบหมาย¹

การบริหารการศึกษาเป็นหน้าที่หนึ่งของหัวหน้าเขต ซึ่งจัดอยู่ในส่วนงานศึกษาธิการ มีศึกษาธิการเขตเป็นหัวหน้าชั้นตรงต่อหัวหน้าเขต นอกจากนี้หัวหน้าเขตยังเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของครูใหญ่ และครูในโรงเรียนต่าง ๆ ภายในเขต มีอำนาจในการพิจารณาความดีความชอบ การลงโทษ และควบคุมการปฏิบัติงานทุกอย่างของโรงเรียนให้เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานการศึกษา

หน่วยงานสุดท้ายในการบริหารการศึกษาได้แก่ โรงเรียน ซึ่งถือเป็นหน่วยปฏิบัติที่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้รับนโยบายต่าง ๆ มาจัดดำเนินการให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารการศึกษา ดังที่นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความเห็นสนับสนุนคำกล่าวนี้ไว้ เช่น

สมาน แสงม ลี ไก่กล่าวในที่ประชุมอบรมครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายในส่วนภูมิภาคของกรมสามัญศึกษา ณ ศูนย์สมมนาการ พญาไท ปี พ.ศ.2515 สรุปได้ว่าครูใหญ่เป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในการบริหารการศึกษา เพราะครูใหญ่เป็นหัวหน้าหน่วยบริหารที่เล็กที่สุดในการจัดการศึกษา นโยบายต่าง ๆ ตลอดจนหลักสูตร ความมุ่งหมายของการศึกษา และวิธีสอนต่าง ๆ จะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับครูใหญ่ทั้งสิ้น จึงถือว่าครูใหญ่เป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา²

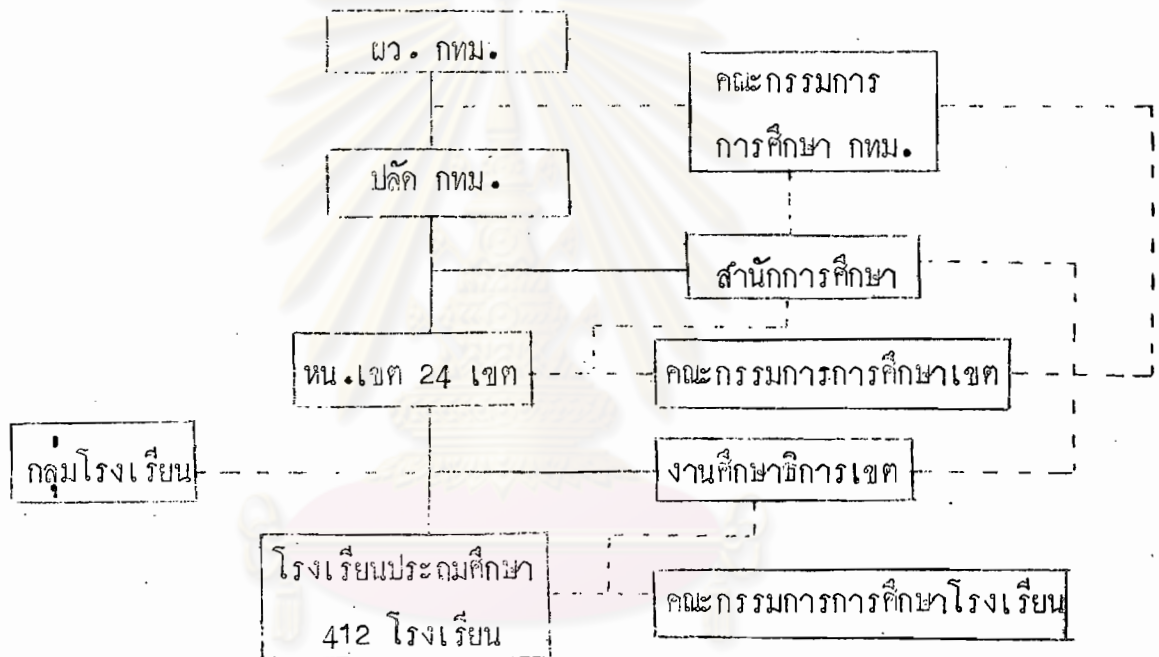
¹พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พุทธศักราช 2518

(ม.ป.ท., ม.ป.ป.), หน้า 4.

²สมาน แสงม ลี, เอกสารประกอบการประชุมอบรมครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายในส่วนภูมิภาค ของกรมสามัญศึกษา ณ ศูนย์สมมนาการ พญาไท พ.ศ.2513. (อัครสำเนา)

ข้าราชการ บัณฑิต ใ้กล่าวไว้สรุปใจความได้ว่า ครูใหญ่เปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน เพราะต้องรับผิดชอบงานทุกอย่างของโรงเรียน เป็นผู้คอยให้กำลังใจและจูงใจบูรณาการทำงานให้ทำงานเต็มความสามารถ นอกจากนั้นยังเป็นผู้นำคานทาง ๆ ตลอดจนเป็นผู้เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอีกด้วย¹

โครงสร้างการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร เขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้²



เมื่อพิจารณาถึงการดำเนินการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครตามสภาพที่เป็นอยู่พบว่าประสบปัญหาต่าง ๆ มาก กล่าวคือมี ความแตก่าง ความเหลื่อมล้ำ และคุณภาพในเรื่องของอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การบริหาร การเรียนการสอน คุณภาพทางการศึกษา

¹ข้าราชการ บัณฑิต, หลักบริหารการศึกษา หลักผู้ควรศึกษารวมของกระทรวงศึกษาธิการ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บรรณาร, 2506), หน้า 51 - 52.

²กรุงเทพมหานคร, สำนักการศึกษา, งานแผนงานวิจัยและเผยแพร่การศึกษา, ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2524.(แผนภูมิ)

โรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีสถานที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งส่งผลให้สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนไม่ได้ผลตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้¹

ในด้านคุณภาพการศึกษา ปรากฏว่า จากผลการสอบ อัตราการสอบตกซ้ำชั้น อยู่ในระดับสูงมาก โดยเฉพาะในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในระหว่างปีการศึกษา 2515 - 2517 ปรากฏว่ามีอัตราสูงถึงร้อยละ 20 ซึ่งนับว่าอยู่ในเกณฑ์สูงมาก เป็นผลให้เกิดความสูญเสียของการลงทุนทางการศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็นอย่างมาก และยังทำให้เกิดการสูญเสียเวลาในการที่จะต้องเรียนซ้ำชั้นอีกด้วย นักเรียนที่จบการศึกษาแล้วมีคุณภาพต่ำกว่าความมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้²

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้บริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จึงควรที่จะเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ดีขึ้น โดยมุ่งปรับปรุงคุณภาพทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้คุณภาพการศึกษาโดยรวมบังเกิดผลดีตามไปด้วย ดังที่ สุกใจ เหล่าสุนทร นักการศึกษาท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า "งานด้านวิชาการนี้มีความสำคัญเป็นอันดับแรกของสถาบันการศึกษาประเภทต่าง ๆ สถาบันจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับฝ่ายวิชาการ ถ้าฝ่ายวิชาการอ่อน สิ่งต่าง ๆ อื่นก็จะอ่อนตามไปด้วย"³ อย่างไร

¹ สมพงษ์ จิตระดับ, "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 12.

² กองวิชาการ, งานแผนงานวิจัยและเผยแพร่การศึกษา, โครงการพัฒนาการศึกษาปี 2520 - 2524 ของสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร, หน้า 22.

³ สุกใจ เหล่าสุนทร, หลักการบริหารโรงเรียนด้านวิชาการ (ธนบุรี : โรงพิมพ์บรรหาร, 2505), หน้า 7.

ก็ตาม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในขอบเขตที่กว้างขวางยิ่งขึ้นกว่าระดับโรงเรียนด้วย ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ผู้อำนวยการกองในสำนักงานการศึกษา หัวหน้าเขต และศึกษานิเทศก์ เพราะบุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติราชการด้านการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่ ทั้งในด้านการกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติงาน ตลอดจนการแต่งตั้ง ถอน โอน ย้าย และพิจารณาความดีความชอบของครูใหญ่อีกด้วย

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงคุณลักษณะในส่วนบุคคลแล้ว จะเห็นว่า ผู้บริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร มีภูมิหลังทางวิชาชีพที่แตกต่างกัน กล่าวคือ มีทั้ง ผู้ที่มีคุณวุฒิโดยตรงทางวิชาการศึกษา และผู้ที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพอื่นที่ไม่ใช่ด้านการศึกษา จึงเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่า ผู้บริหารทั้งสองกลุ่มซึ่งมีภูมิหลังทางวิชาชีพแตกต่างกันนี้ จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ตลอดจนมีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการบริหารงานวิชาการ แยกต่างหากหรือไม่ อย่างไร อันจะเป็นแนวทางในการหาข้อ เสนอแนะ เพื่อปรับปรุงคุณภาพทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหารการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหารการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพด้านการศึกษา และผู้บริหารการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพด้านอื่นที่ไม่ใช่ด้านการศึกษา มีความคิดเห็น

เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา แยกต่างกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น



การวิจัยนี้ จะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหารการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยไม่คำนึงถึง เพศ ระยะเวลาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เพียงด้านเดียว ไม่รวมถึงการบริหารงานงานอื่น ๆ

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความนึก หรือการลงความเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่ ในที่นี้หมายถึง ความคิดเห็นที่ได้แสดงออกในการตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพด้านการศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการกองโรงเรียน ผู้อำนวยการกองวิชาการ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ในสำนักงานการศึกษา ศึกษาธิการเขต ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ

¹Carter V. Good, Dictionary of Education (New York : McGraw-Hill Book Company, 1973), p. 339.

ผู้บริหารการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีคุณวุฒิ ทางวิชาชีพอื่นที่ไม่ใช่ทางการศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา หัวหน้าเขต 24 เขต ในกรุงเทพมหานคร และผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ บางคนที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพด้านอื่น

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานในโรงเรียนที่เกี่ยวกับหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร การเรียนการสอน ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์การสอน การนิเทศ การศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดทำการสอนในเวลาปกติ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน 24 เขต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงสาเหตุเกิดเจตเจตของผู้บริหารการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
2. ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาที่ผู้บริหารประสบอยู่
3. เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ตลอดจนหาข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ ใช้การวิจัยแบบสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

ก. ประชากร ได้แก่

1. ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา
 - 1.2 รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา
 - 1.3 ผู้อำนวยการกองวิชาการ ผู้อำนวยการกองโรงเรียน และ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
 - 1.4 หัวหน้าเขต
 - 1.5 ศึกษาธิการเขต
2. ผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย
 - 2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่
 - 2.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ

ข. กลุ่มตัวอย่างประชากร มีวิธีดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร ดังนี้

1. ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ใช้ประชากรทั้งหมดโดยไม่สุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1.1 ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา	1 คน
1.2 รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา	1 คน
1.3 ผู้อำนวยการกองวิชาการ ผู้อำนวยการกองโรงเรียน และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์	รวม 3 คน
1.4 หัวหน้าเขต	24 คน
1.5 ศึกษาธิการเขต	24 คน
2. ผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ เลือกโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแยกรายชื่อโรงเรียนทั้งหมดออกตามเขต แล้วสุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนจากแต่ละเขต เขตละ 30 เปอร์เซ็นต์ ด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) และใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียน จากโรงเรียนที่สุ่มมาได้ แบ่งเป็น

- 2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน หรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ ใช้ประชากรทั้งหมดจากโรงเรียนที่สุ่มมาได้ จำนวน 123 คน
- 2.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ ใช้ประชากรทั้งหมดจากโรงเรียนที่สุ่มมาได้ จำนวน 123 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 299 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจาก เอกสาร หนังสือ ระเบียบต่าง ๆ การสัมภาษณ์ รวมทั้งผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุราชการ ตำแหน่ง คุณวุฒิทางวิชาชีพ และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาต่าง ๆ 6 ด้าน ได้แก่ หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร การเรียนการสอน ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์การสอน การนิเทศการศึกษา การวัดและประเมินผล การศึกษา

แบบสอบถามเป็นแบบอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open end) ถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษาต่าง ๆ 6 ด้าน

แบบสอบถามนี้ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร การศึกษา จำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบและให้คำแนะนำแล้วนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งก่อนจะนำไปใช้เป็นแบบสอบถามฉบับจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งให้ผู้ตอบ และเก็บคืนด้วยตนเองทั้งหมด ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา 282 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.31

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลกลับคืนแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- ก. ข้อมูลที่แสดงสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หากความถี่และร้อยละ (Percent)
- ข. ข้อมูลที่แสดงความถี่เห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ก. การเปรียบเทียบความถี่เห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหารการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีคุณวุฒิทางวิชาการด้านการศึกษา และผู้บริหารการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพด้านอื่นที่ไม่ใช่ด้านการศึกษา เปรียบเทียบโดยใช้ t-test

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของเบื้องต้น ขอบเขตของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึง การบริหาร การบริหารการศึกษา การบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา การบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ตามหลักการบริหารการศึกษา และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 กล่าวโดยสรุปถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย